

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de ontwerpen van wet tot:

- a. goedkeuring voor Nederland van het op 19 Juni 1948 te Genève gesloten Verdrag betreffende de internationale erkenning van rechten op luchtvaartuigen;
- b. vaststelling van regelen nopens teboekgestelde luchtvaartuigen (Wet teboekgestelde Luchtvaartuigen).

Nadat het Voorlopig Verslag der Commissie aan de Regering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD

Enige leden hebben zich afgevraagd, of de schatting, die het lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal mejuffrouw Zeelenberg bij de behandeling van dit wetsontwerp heeft gemaakt van het aantal jaren, nodig voor het tot stand brengen van de invoeringswet betreffende het nieuwe Burgerlijk Wetboek, juist is.

Mejuffrouw Zeelenberg heeft ter aangehaalde plaatse gezegd, dat zij had gehoord, dat — ook nadat er een nieuw Burgerlijk Wetboek is tot stand gekomen — er tien jaar nodig zijn om de invoeringswet te maken. Die schatting komt de eerste ondergetekende rijkelijk hoog voor. Ofschoon deze materie het onderhavige ontwerp slechts zijdelings raakt, heeft de eerste ondergetekende geen bezwaar hier mede te delen, dat de voorbereiding van de invoeringswet thans reeds te zijnen Departemente zal worden ter hand genomen. Hij vertrouwt, dat deze voorbereiding voor het grootste deel kan zijn voltooid op het ogenblik, dat alle wetten tot vaststelling van het nieuwe wetboek het *Staatsblad* hebben bereikt. Overigens is hij met de Commissie van Rapporteurs van mening, dat deze aangelegenheid nader zou kunnen worden besproken bij de behandeling van hoofdstuk IV der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1957.

De leden, hier aan het woord, was het opgevallen, dat in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer het standpunt was verdedigd, dat verplichte tussenkomst van een procureur tot het maken van, in eenvoudige gevallen, onnodige kosten zou leiden, alsmede dat de eerste ondergetekende bij de openbare beraadslaging in die Kamer over de amendementen tot het doen vervallen in de artikelen 3, lid 4, en 4, lid 2, van de bepaling, dat de tussenkomst van een procureur voor de indiening van de daar omschreven verzoeken niet nodig is, de beslissing hieromtrent aan de Kamer heeft overgelaten. Zij achten zijn standpunt ter zake niet duidelijk.

De reden, waarom de eerste ondergetekende de beslissing aan de Kamer heeft overgelaten, was niet, dat naar zijn mening de tussenkomst van een procureur hem wel in alle gevallen nodig scheen; hij was en blijft met zijn beide ambtsvoorgangers van mening, dat in vele der in deze artikelen voorziene gevallen tussenkomst van een procureur nodig is. Waar echter in deze gevallen wel steeds de waarde van de betrokken belangen zodanig is, dat daarbij vergeleken de procureurskosten in het niet vallen, heeft hij, na nog eens te hebben gewezen op de analogie

met de artikelen 315 en 318 W.v.K. en op de geschiedenis van die artikelen, zich bij de amendementen neergelegd, voor het geval de Kamer van oordeel mocht zijn, dat in alle door de onderhavige bepalingen van het ontwerp bestreken gevallen tussenkomst van een procureur en dus ook de daaraan verbonden kosten nodig zijn.

Met de Commissie van Rapporteurs is de eerste ondergetekende van oordeel, dat de vraag, of de tussenkomst van een procureur in pro deo-zaken niet vaak achterwege zou kunnen blijven, wellicht beter bij de behandeling van hoofdstuk IV der begroting aan de orde zou kunnen komen. Overigens wil hij, ter vermijding van ieder misverstand, wel het volgende ter zake opmerken. Of wel tussenkomst van een procureur is overbodig: dan is zij voor betalende en niet-betalende cliënten overbodig, of wel tussenkomst van een procureur heeft zin: maar dan is het onjuist om minvermogenden anders te behandelen dan vermogenden. De oplossing van het pro deo-vraagstuk ligt naar de mening van de ondergetekende niet in het maken van verschil tussen al dan niet betalende rechtzoekenden.

Sommige leden verklaarden het te betreuren, dat niet is voorzien in de mogelijkheid op reservedelen der luchtvaartuigen hypothecair krediet op te nemen, aangezien niet in alle landen, waarin depots van reservedelen van luchtvaartuigen worden aangehouden, het aldaar geldende burgerlijk recht de mogelijkheid kent van het tot zekerheid stellen van roerende goederen op zodanige wijze, dat de schuldenaar in het bezit blijft van het onderpand. Vele leden, die het betoog van mr. J. P. Honig in het „Nederlands Juristenblad”, jaargang 1956, nr. 43, en diens conclusie, dat de indiening van de ontwerp-Wet teboekgestelde Luchtvaartuigen ten zeerste moet worden toegejuicht, onderschreven, stemden ermee in, dat in dit ontwerp de mogelijkheid tot het verlenen van hypothecair krediet op reservedelen van het luchtvaartuig buiten beschouwing is gelaten.

De ondergetekenden zijn erkentelijk voor de van deze leden ondervonden steun. Zij merken nog op, dat eerstgenoemde leden niet zijn getreden in een bestrijding van de door de Regering aangevoerde argumenten. Niet alleen is er in de Memorie van Toelichting (stuk no. 6, blz. 8, rechterkolom) op gewezen, dat hypotheek op steeds wisselende reservedelen uitermate slecht in het Nederlands recht zou passen en dat in Nederland toch al voldoende mogelijkheid tot zekerheidstelling van hier aanwezige reservedelen bestaat, maar ook is in de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag van de vaste Commissie voor Justitie (stuk no. 9, blz. 3, linkerkolom), naast andere argumenten, aangevoerd, dat de grote voorraad reservedelen der Nederlandse luchtvaartmaatschappij hier te lande ligt en dat de depots, die zij in het buitenland langs de vaste

routes aanhoudt, veelal ook andere maatschappijen dienen, zodat de buitenlandse depots niet als onderpand in aanmerking komen. Bij de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer heeft de eerste ondergetekende nog gewezen op de Straatsburgse reccommandatie, die aan de aanbeveling, dat de Europese luchtvaartmaatschappijen elkander wederzijds in de gelegenheid stellen te putten uit de depots, uitdrukkelijk toevoegde: „without any obligation to receive each the same spare parts and equipments” (*Handelingen* blz. 2009, rechterkolom).

Het verheugt de ondergetekenden, dat voornoemde vele leden zich ermee verenigden, dat in het onderhavige wetsontwerp geen regeling wordt gegeven van de voorrang, verbonden aan een vordering tot vergoeding van schade, die door het luchtvaartuig op het aardoppervlak is toegebracht. In dit verband hebben deze leden gevraagd, of de eerste ondergetekende kan mededelen, wanneer een wetsontwerp ter inpassing van het Verdrag van Rome van 7 oktober 1952 in onze nationale wetgeving zal worden ingediend. Hij durft hiervoor nog niet een tijdstip te noemen, aangezien hij nog wachtende is op een advies over deze moeilijke materie van de Staatscommissie inzake herziening van de Nederlandse Burgerlijke Wetgeving.

De Minister van Justitie,

SAMKALDEN.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,

J. ALGERA.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeling van dit antwoord aan de Kamer haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 21 februari 1957.

MOLENAAR
DIEPENHORST
KRAAIJVANGER
VOS.